

Március idusán Markusovszky Lajosra Vasegerszegen is emlékeztek

Immár 1955-től, március közepén a település polgárai rendszeresen megemlékeznek az 1848–49-es forradalom és szabadságharcról. Büszkén hirdethetik: Markusovszky Lajos több ágon is kötődött nemcsak a forradalomhoz, de a településhez is. A nagy magyar orvost egy Vas vármegyei kis településen, Vasegerszegen (korábban Keményegerszeg) – felesége szüleinek birtokán – temették el, mely mára nemzeti sírhely. A megyei kórház amatőr orvostörténész munkálkodásának köszönhetően, nevében büszkén viseli Markusovszky Lajos nevét. Szombathelyen utcát neveztek el, szobrot avattak, évente az ún. „Markusovszky Emlékünnepség” a kórház talán legfontosabb ünnepi eseménye. Vasegerszeg település szépen gondozza sírját és emléket, sokat tesz az orvos-géniusz emlékének őrzéséért. Szoros kapcsolatot ápolnak a híres orvos születési helyének, a felvidéki kis Csorbának a lakóival, az orvosra emlékező szobor, emléktáblák, a kölcsönös megemlékezések mindkét településen jelzik ezt.

Nem csoda, hogy ez évben is több mint száz, ünneplőbe öltözött vasegerszegi polgár hallgathatta Németh József polgármester úr bevezető szavait. A köszöntő után a Vas Vármegyei Közgyűlés főjegyzője, dr. Balázs Péter ünnepi beszédben emlé-

kezett a márciusi ifjakra, a forradalomra és a szabadságharcra.

A Markusovszky Kórház nevében Horváth Boldizsár dr. „A 130 éve eltemetett Markusovszky Lajosról is emlékezünk” címmel tisztelgett. Beszélt az orvos által alapított *Orvosi Hetilap* ez évi tematikus megemlékezéséről. Kiemelte Semmelweis Ignác és az őt támogató barát, Markusovszky Lajos szakmai kapcsolatát, melynek gyümölcse Semmelweis világraszóló felfedezésének nemzetközi elismertettsége. Semmelweis könyve némi baráti nyomásra 1861-ben jelent meg. A „Die Aetiologie...” eredeti kéziratát a Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban őrzik, ennek „szelídített” változata került vélhetően nyomdába. Markusovszky a készülő könyvnek mintegy beharangozója, az 1858-ban megjelent írás a *Hetilap*ban is ezt sugallja (bővebben: „Semmelweis Ignác Fülöp és Markusovszky Lajos jubileumát 2018-ban együtt ünnepelhetjük”, Magyar Nőorvosok Lapja 2018; 81: 33–34.).

Mára ismert, hogy Semmelweisnek, „az anyák megmentőjének” felfedezése, nemzetközi elfogadtatása, prioritása Joseph Lister fényében valószínűleg homályban maradt volna Markusovszky nélkül. Talán neki is köszönhetően 2013-ban az UNESCO Nemzetközi Tanácsadó Bizottsága a világemlékezet részévé nyilvánította a gyermekágyi lázzal kapcsolatos felfedezést.

Az ünnepség első felét a település ifjúsága által adott bájos műsor zárta, mely ’48 márciusától a ’49-es világsi fegyverletélig végigvezette a forradalom, majd szabad-

ságharc sorsát, hangsúlyozva annak mai értelmezését. Az ünnepség során a korábbi hagyományoknak megfelelően sor került Markusovszky Lajos síremlékének megkoszorúzására. (A korábbi években az *Orvosi Hetilap* főszerkesztői, Fehér János, Rácz Károly és Papp Zoltán professzorok több alkalommal vettek részt a rendezvényen és a koszorúzáson, ez alkalommal Papp Zoltán főszerkesztő úr más irányú elkötelezettsége miatt sajnálatunkra személyesen nem tudott megjelenni.) A tavaszi nap hasonlított az 1948-as nemzeti múzeumi ünnepséghez, de a tömeg a vihar és a sár ellenére kitartott, és fejet hajtott Markusovszky Lajosnak a Nemzeti sírkert részét képező sírhelye előtt. Sikeres pályázat útján kapott kormányzati támogatással azt még ez év elején méltóan megszüpítették. A felújított sírhely nemcsak a településnek, de a magyar egészségügyi társadalomnak is hálás tisztelgése Markusovszky Lajos emléke előtt.

Horváth Boldizsár dr.

Megjegyzés: A korrektúra idején tájékoztatta Szerkesztőségünket Németh József polgármester, hogy a Vasegerszeg Községi Önkormányzat és a Nemzeti Örökség Intézete szervezésében 2023. június 30-án Markusovszky Lajos halálának 130. évfordulója alkalmából a vasegerszegi felújított síremlékének és a Nemzeti Sírkertbe sorolt sírokat jelölő parcellakö átadására került sor.

Markusovszky Lajos (1815–1893) 2023-ban felújított síremléke Vasegerszegen